

Karin Kroon
Veeosakonna juhataja

EESTI PÕHJAVEEKOMISJON

Koosoleku protokoll nr. 101

Aeg: 31.08.2011, kell 10.00–13.00

Koht: Narva mnt 7a, Tallinn

Koosoleku juhataja: Madis Metsur

Protokollis: Andres Marandi

Põhjavee komisjon: Leonid Savitski (LS), Madis Metsur (MM), Andres Marandi (AM), Mariina Hiiob (MH), Kadri Haamer (KH), Heddy Riismaa (HR). Siim Väikmann (SV)

Kutsutud: Uudo Timm (UT), KTK-st.

Teema: keskkonnaministri määruse „Põhjaveevaru hindamise ja põhjaveevaru kinnitamiseks esitamise kord ning nõuded põhjaveevaru hindamise aruandele“ eelnõu arutelu.

§ 1. lg 1:

PVK soovitus liita **punktid 1 ja 2** üheks ning sõnad „hüdrogeoloogiline otsing“ asendada sõnadega „asukoha valik“.

MH: **Punkt 3.** Küsimus saasteainete kohta- kas põhjavees käsitletakse nüüd saasteaineid? Kas enam ei otsita vees kvaliteedinäitajaid vaid saasteaineid.

HR: põhjaveedirektiivis kasutatakse terminit saasteained. Lisaks hõlmavad saasteained endas erinevate veekeskonnale ohtlike ainete nimistuid. Kuna meil on vaja kindlaks teha põhjaveekogumi kvaliteeti ohustavaid aineid, siis räägime kooskõlas põhjaveedirektiiviga saasteainetest.

MH: **Punkt 4** märkus puudutab kaardi koostamist. nimelt peaks siin olema ka täpsustatud, millises mõõtkavas ja täpselt millised kaardid tuleb koostada.

UT: Küsimus on selles, et kas neid kaarte või kaardiinfot on vaja hiljem kasutada või on lihtsalt illustratsiooniga tegemist. Kui kaarte on vaja hiljem kasutada, siis tuleb see üle anda juba geoinfo andmetena.

MM: Täpsuse ja mõõtkava puhul on lahendus lihtsam, see on ära määratud maa mõõdistamise reeglitega mis on erinevad hajaasustus- ja tiheasutusala.

MH: Siis võiks määruses juba olla viide teisele, nõudeid esitavale, määrusele.

UT: Siin peaks vaatama ka ruumiandmete seadust. Samas muutuvad siin siis kaardid lihtsalt illustreerivaks materjaliks tekstile aruandes, aga esitatavad ruumiandmed peavad vastama kindlatele nõuetele. Formaativabalt võibki nimetada andmeid geoandmeteks, need on sõltumata formaadist - MapInfo, ArcInfo jne.

PVK soovitus – kaardimõõtkavale nõuete kehtestamisel tuleks lähtuda ruumiandmete seadusest.

MH: **Punkt 5.** Kas põhjaveevaru kasutamise otstarve peaks olema kirjutatud valikutena lahti ja kas on veel kasutamise otstarbeid peale joogi-, tootmis- ning mineraalvee? Kui põhjaveevaru kasutamise otstarve on ühes sättes juba lahti kirjutatud, siis peaks see nii olema läbivalt kogu määruse tekstis.

AM: Kuidas seadusandluses üldse käitatakse, kas loetelud kirjutatakse lahti või antakse lihtsalt üldine nimetus, e kas kasutada lihtsalt väljendit „kasutamise otsarve“ või peaks lahti kirjutatuna „joogi -, tootmis- ja mineraalvesi“.

HR: Praegu praktiseeritava normitehnika kohaselt tuleb pigem koostada kinniseid loetelusid.

MM: **Ettepanek jätta hetkel olemasolev loetelu**- kui tulevikus on vaja seda lahti veel hakata kirjutama eks siis saab seda teha.

HR: Punkt 6. Kas põhjaveevaru modelleerimine ja arvutamine käivad alati koos või võib ühte ka ilma teisega teha. Kas täna peakski võtma vastu põhjaveevaru arvutusi ilma modelleerimiseta?

AM: Põhimõtteliselt on ka modelleerimine arvutus. Oluline on siinkohal, et ei modelleerimine ega lihtne arvutus ei saa anda rohkem täpseid tulemusi kui meil sisendandmed on sama kvaliteediga. Oluline on mõlema juhtumi puhul näidata, et tehtud arvutused on tehtud teatud usaldusväärsusega.

HR: Kas sellisel juhul võiks sõnastuses olla arvutuse ja modelleerimise vahel "või", mitte "ja"?

PVK on sellega nõus.

HR: **Punktides 7 ja 8** on ka kaart- kuidas toimida nende kaartide mõõtkavadega?

MM: Kui need ei ole andmed edasiseks kasutamiseks, siis saab neisse suhtuda kui illustratiivsetesse joonistesse ning mõõtkava on sellisel juhul sõltuv konkreetsest tööst.

SV: Põhjaveevaru toiteala võib ulatuda väga kaugemale. Kas sellistel kaartidel on mõtet?

MM: See on informatiivne joonis ning suurused ja piirid peavad olema seatud selliselt, et oleks aru saadav arvutuste mõte.

HR: Kas neis punktides ei võiks „põhjaveevaru toiteala“ asendada „maardla“ või „sanitaarkaitseala“ terminiga?

MM: **Ettepanek** võtta hetkel töönimetusena kasutusele „**põhjaveevaru piirkonna**“ termin.

UT: **Punkt 9.** Millise ulatusega ja kui palju peab käsitlema survetegureid?

MM: **Ettepanek** loetleda survetegureid ainult põhjaveevaru kasutuse piirkonnas.

AM: Lisaks peab veel juurde märkima, et käsitletak põhjavee seisukohalt olulisi survetegureid.

MH: **Punkt 10.** millisel viisil peab esitama aruande PVK-le? Paberil, digitaalselt vms?.

PVK otsustab, et HR konsulteerib juristidega, kas aruanne tuleb esitada 1) ainult paberil või 2) ainult digitaalselt või 3) paberil ja digitaalselt või 4) paberil või digitaalselt. Nõue peab olema lahti kirjutatud määruse tasemel.

MH: **Punktide 11 ja 12** juurde on määruuses oluline lisada, kes kannab veevarud registrisse kuna see on ametkondadele tööülesande lisamine.

AM soovitab punktide 11 ja 12 koostada määruse lõppu eraldi paragrahv, mis sätestab põhjaveevaru aruande menetlemise korra. Sellisel juhul on määrus paremini jälgitav.

HR: Kas põhjaveevaru hindamise kord peaks olema eraldi lahti kirjutatud sõltuvalt sellest, kas tegemist on prognoos- või tarbevaruga?

PVK otsustab, et ei § 1 ei ole tarvis kaheks erinevaks paragrahviks kirjutada.

§1 lg 2.

1. ja 2. punkti kohta PVK-l kommentaare ei ole.

MH: **Punkt 3.** Mis on looduslik kaitstus? Mis mõõtkavas seda tuleb hinnata?

MM: Põhjaveevaru uuringut tegev isik on hüdrokeoloog ja hüdrokeoloogiliste tööde tegemise litsentsi omav isik ning seega igati pädev otsustama millises mõõtkavas kaarti või milliseid geoloogilisi andmeid põhjavee loodusliku kaitstuse hindamiseks kasutada..

PVK soovitus asendada sõna kaart sõnaga andmed.

MM: Nõutavate andmete hulgas on kõikjal kirjas „märgalad ja ökosüsteemid“. Ettepanek on asendada kõikjal see terminiga „põhjaveest sõltuvad ja otseselt seotud märgalad ja ökosüsteemid“, muidu läheb eesmärk liiga laiaks.

HR: Miks arvutatakse põhjaveevaru just 10000 ööpäeva jaoks.

AM ja LS: Hüdrokeoloogilistes arvutustes kasutatakse parameetrite arvutamiseks logaritmilist ajaskaalat päevades, siit ka ümmargused numbrid, e 100, 1000, 10000 jne. 10000 ööpäeva (27,4 a) on piisavalt pikk periood ühelt poolt ning lihtne arvutustes kasutada teiselt poolt.

§2-4

HR: Kas põhjavee tarbevaru korral võiks ära kaotada T1 ja T2 kategooriad ning jätta ainult T. Kas me saame kõik aru nende erinevusest ning kas me oleme neid välja jaganud järjepidevalt ühtedel ja samadel alustel.

MM: Nende erinevus on varude tagatus. T2 on vähem uuritud ja lühiajaliste katsepumpamiste alusel arvatud varud, T1 on arvatud juba kas veehaarde kasutamise andmete põhjal või siis pikaajaliste tootmiskatse pumpamiste põhjal.

Kas T1 või T2 ja P- PVK liikmed peavad saatma HR-le definitsioonid.

§5

MH: kuidas saab üldse varu anda kui puudub vajalik sanitaarkaitseala- § 5, punktis 4 nõutakse sellisel juhul põhjaveevarude ümberhindamist.

MM: see tähendab, et kui vee võtmine on muudetud võimatuks, ehk on ehitatud reostusobjektid san. alale või on san. ala likvideeritud, siis tuleks kaaluda veevarude ära võtmist, et ei hoitaks asjata põhjaveevaru kinni. Selle lõike puhul peaks määrama ka delegatsiooni, ehk kes vastava otsuse teeb.

§6

AM: kas § 6 punkt 1 tähendab seda, et veevaru hindaja peab lisaks omadele kaevudele proovima läbi ka kõik muud ligiduses olevad kaevud?

HR: mõte on selline: veehaardest, mida me uurime, tuleb võtta veeproovid põhjaveekogumi seisundit iseloomustavate kvaliteedinäitajate kohta ning määrata põhjaveekogumi koguselised tingimused.

HR: Lõige 2, kas see peaks jääma?

AM: peaks jääma kui joogivee määrus ei kata soovitud komponente (HCO_3^- , Cl^- , SO_4^- , Ca^{2+} , Mg^{2+} , Na^+ , K^+) ära.

HR: § 7 koostamiseks on vajalikud kõik ettepanekud.

MM: Koordinaatide täpsus tuleb paika panna vastavalt ruumiandmete seaduses sätestatule.

AM: **Paragrahvi 7 lõigud 6, 7 ja 8** panna kokku ning kirjutada: veehaarde veevõtu, veetasemete ning analüüside andmed.

LS: Aruandes peab olema hinnang põhjaveevarude suurusele ning kategooriale ja soovitud kasutamiseks.

PVK liikmed töötavad punkti 7 läbi ja teevad HR-le ettepanekud.

SV: Kas pumpamiskatseid on nii detailselt vaja kirjeldada määrukses.

MM: Pumpamiskatsed võiks ikka sisse jääda, muidu varsti tullakse prognoosvaru uuringu täpsusega tarbevaru taotlema.

AM: Las olla pumpamiskatsete ja taastumiskatsete andmed, aga paigutada see punkt §-i 7 nõuded põhjaveevaru aruandele.

MM: Pumpamiskatsete miinimumnõuded vastavalt varude kategooriale tuleb ka viia paragrahvi 7.

Otsustati:

1. Esitada HR-le T1, T2 ja P definitsioonid ühe nädala jooksul arvates tänasest.
2. Esitada ettepanekud § 7 sätete täpse sõnastuse kohta.
3. PVK järgmisel istungil vaadatakse viimast korda üle nii põhjaveevarude veeseaduse osa kui ka vastav keskkonnaministri määrus.
4. Järgmine PVK istung toimub 5. oktoobril KKM-s kell 10.00.

Protokollis: A. Marandi

Koosolekul osalejate allkirjad:

Madis Metsur

Heddy Riismaa

Leonid Savitski

Mariina Hiiob

Kadri Haamer

Siim Väikmann

Uudo Timm